

Upplands Väsby kommun

VA-chef
Maria von Scherling
08-590 976 27
maria.von.scherling@upplandsvasby.se

Datum:
2026-03-13

Diarienummer:
KS/2026:137

Årsrapport 2024 särredovisning Vatten- och avloppsenheten (VA)

1 Verksamheten

1.1 Organisation och ansvar

Upplands Väsby kommun är huvudman för vatten- och avlopp (va) och ansvarar för distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av va-anläggningarna inom fastställda verksamhetsområden på ett miljömässigt hållbart sätt.

Va-verksamheten är organisatoriskt en del av Kontoret för samhällsbyggnad (KSB) som lyder under Kommunstyrelsens teknik- och fastighetsutskott (KSTFU) och samordnar funktioner för ledning, ekonomi och personal med övrig kommunalteknisk verksamhet i kommunen. På uppdrag av KSTFU ansvarar va-enheten för den löpande driften. Va-verksamheten är taxefinansierad.

1.2 Sammanfattning

Va-enhetens grunduppdrag är att fullgöra kommunens ansvar som va-huvudmannen i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Detta innebär att:

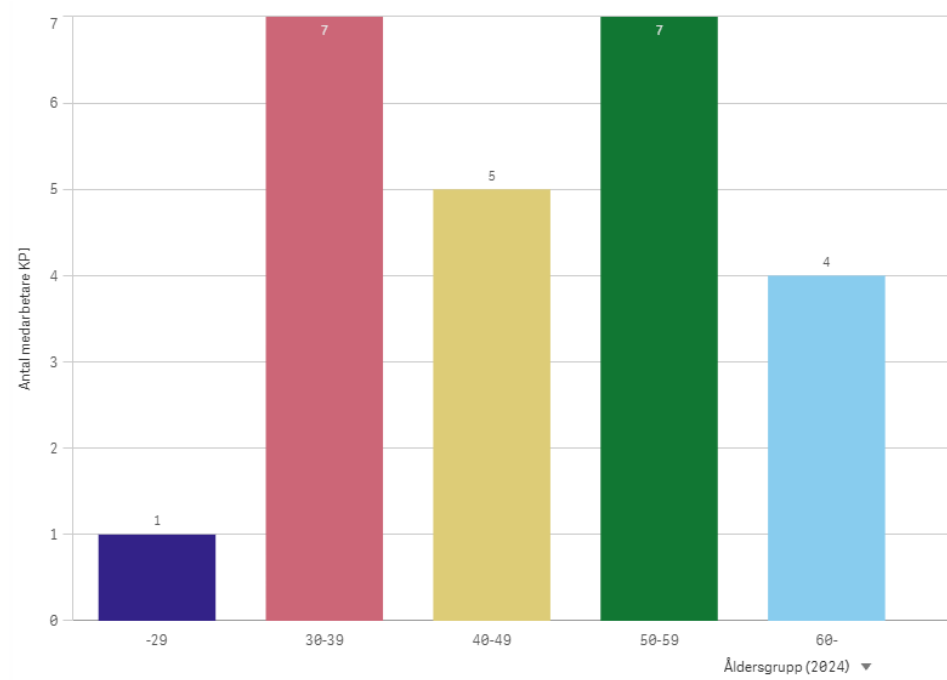
- inom gällande va-verksamhetsområde tillhandahålla dricksvatten för normal hushållsanvändning samt bortleda och rena avloppsvatten.
- genomföra drift och underhåll av befintlig anläggning, planera för förnyelse- samt utbyggnad av den allmänna va-anläggningen.
- säkerställa att kommunen vid behov utvidgar va-verksamhetsområdet.
- upprätthålla och säkerställa de kommunala föreskrifterna om användandet av den allmänna va-anläggningen (ABVA) och va-taxa. Förvalta va-kartverk samt ajourhålla register över abonnenter och övriga avtal.

Samhällsplaneringen ska ge förutsättningar för en hållbar va-hantering för nuvarande och framtida bebyggelse med de klimatförändringar som gäller. Utbyggnad av kommunalt va ska gå hand i hand med planläggning så att medvetna investeringar kan göras både av kommunala och privata aktörer. Plats för underhåll behöver säkerställas redan i planskedet för att säkerställa underhåll av anläggningar utan att riskera intrång på privat mark eller undermålig arbetsmiljö.

Kommunen är medlemmar i kommunalförbunden Norrvatten som producerar och distribuerar dricksvatten samt Käppalaförbundet som renar och resurs utvinner spillvatten. De närmaste 3-5 åren kommer avgifterna markant ökas på grund av Käppala och Norrvattens säkrande av vatten- respektive spillvatten hanteringsens volymer och läkemedelskrav.

Till kommunens va-anläggning är ca 49 940 abonnenter anslutna av den totala befolkningmängden på 50 323 personer.

Va-enheten hade 2024, 24 medarbetare 8 st kvinnor och 16 st män jämfört med 2023, 21 medarbetare. Va-enheten består av funktionerna va-chef, va-driftchef, va-strateg, va-ingenjörer, GIS-ingenjörer, systemförvaltare, va-abonnteningenjörer, projekt- och byggledare, arbetsledare, rörläggare, drifttekniker sås om i pumpstationer, vattenmätare, distansering mm. I diagrammen nedan visas enhetens köns- och åldersfördelning, i **Fel! Hittar inte referenskälla..**

Figur 1. Antal medarbetare i åldersspannen upp till 29 (1 st), 30 till 39 (7 st), 40 till 49 (5 st), 50 till 59 (7 st) och äldre än 60 (4 st).

1.3 Vattendistribution och produktion

Upplands Väsby kommun köper dricksvatten från kommunalförbundet Norrvatten, som producerar dricksvatten i Görvålverket i Järfälla samt distribuerar detta till större delen av

norra Stockholmsregionen. Kommunen ansvarar för att distribuera dricksvatten inom kommunens verksamhetsområde för dricksvatten. Ledningslängder och anläggningar för vattendistribution redovisas i Tabell 1 nedan.

Under 2024 har Upplands Väsby kommun köpt 3,80 miljoner kubikmeter vatten från Norrvatten, vilket är 0,22 miljoner kubikmeter mindre än år 2023.

Under 2024 har Upplands Väsby kommun försålda vattenmängd har 3,15 kubikmeter vatten fakturerats va-abonenterna.

Resterande av det köpta vattnet utgörs av läckage, brandsläckningsvatten och annat omätt vatten.

Tabell 1. Ledningslängder och anläggningar för vattendistribution.

Anläggningstyp	Antal/Längd
Vattenledningar [km]	164
Tryckstegringsstationer [st]	1
Vattenkiosker [st] *	4
Spolposter [st]	12
Brandposter [st]	563

*Smedbyvägen, Rosendalsvägen, Galoppgatan, Almungevägen

1.4 Spillvattenavledning och rening

Upplands Väsby köper tjänst för omhändertagande av spillvatten av kommunalförbundet Käppalaförbundet, som renar och hanterar spillvatten från större delen av norra Stockholmsregionen i Käppalaverket på Lidingö. Upplands Väsby har åtta anslutningspunkter till Käppalatunneln.

Under 2024 har kommunen avlett 3,19 miljoner kubikmeter i spillvattenledningsnätet till Käppala. Vilket är 0,1 miljoner kubikmeter mer än år 2023.

Mängden tillskottsvatten uppskattas tillkommit med motsvarande 890 000 kubikmeter. Tillskottsvatten är vatten som inte hör hemma i spillvattennätet till exempel dräneringsvatten, grundvatten och regnvatten.

Kommunen ansvarar för att avleda och omhänderta spillvatten inom kommunens verksamhetsområde för spillvatten. Ledningslängder och anläggningar för spillvattenavledning redovisas i Tabell 2.

Tabell 2. Ledningslängder och anläggningar för spillvattenavledning.

Anläggningstyp	Antal/Längd
Spillvattenledningar självfall [km]	133
Tryckspillvattenledningar [km]	34
Lågtryckavloppsledningar [km]	0,6
Spillvattenpumpstationer [st]	34
Lågtrycksavloppsstationer [st]	170

1.5 Dagvattenavledning och rening

Upplands Väsby kommun ansvarar för att avleda och rena dagvatten på ett miljömässigt hållbart sätt. I kommunen avleds dagvatten genom diken och ledningar och omhändertas för rening i dagvattendammar samt infiltrationsanläggningar. Ledningslängder och anläggningar för dagvattenavledning och rening redovisas i Tabell 3.

Tabell 3. Ledningslängder och anläggningar för dagvattenavledning.

Anläggningstyp	Antal/Längd
Dagvattenledningar [km]	128
Dagvattenpumpstationer [st]	3
Dagvattendammar [st]	11
Dagvattenmagasin [st]	3
Infiltrationsanläggningar [st]	10

2 Betydande händelser under året

Upplands Väsby har cirka 50 323 invånare och kommunen växer. Fler invånare kommer ha behov av den allmänna va-anläggningen vilket innebär behov av ökad kapacitet på Norrvattens vattenverk Görväln, ökad reningskapacitet på Käppalas avloppsreningsverk, ökat behov av rening för lokala vattendrag samt behov av nya va-ledningar. För att uppnå detta krävs både ny- och reinvestering både hos va-huvudmannen och kommunalförbundet Norrvatten och Käppalaförbundet.

Kommunen har under 2024 minskad volym i exploateringsprojekt, både i plan- och utförandefas där va-enheten har personal inblandade i alla projekt. I nyligen avslutade projekt har det varit en hel del frågor kring anslutningar och anpassningar till planerad bebyggelse. I planprojekten, t.ex. Väsby entré m.fl., har det tidvis varit ganska intensivt arbete med VA-granskningar.

Under året har en etablerad rutin kring dagvattenronderingar tagits fram tillsammans med miljökontoret. Inventering av behov för investeringar och åtgärder har tagits fram och ska påbörjas 2025.

November 2023 skickar VA-enheten ut sitt första sms till abonnenter med kända telefonnummer, 16 274 personer. Sms-tjänsten togs fram för att VA-enheten ska kunna nå ut till så många abonnenter som möjligt inför planerade arbeten men också vid mer akut karaktär så som avbrott eller dålig kvalitet på dricksvattnet. Under 2024 har ytterligare ca 275 personer registrerats sitt telefonnummer manuellt. Manuell registrering måste göras om man har hemligt eller dolt telefonnummer eller inte är skrivna i kommunen. Totalt skickades 121 stycken sms från VA-enheten med information om avbrott eller kommande arbeten. Resultatet har även inneburit mindre tryck på Väsby direkt då samtalen kring VA-enhetens område har minskat.

Ett viktigt arbete med att säkerställa efterlevnaden kring kommande cybersäkerhetslag, NIS2, påbörjades tillsammans med IT samt inhyrda konsulter.

Va-enheten har fortsatt med den plan som sattes 2021 för områdesvis spolning och TV-inspektion av spill- och dagvattenledningsnätet. Målsättningen är att ledningsnäten kommer vara helt inspekterade under en 10- till -15-årsperiod. Förutom att spolningarna innebär att stopp och översvämningar förebyggs är TV-inspektionerna ett viktigt underlag till den förnyelseplan som ska tas fram. Under 2024 anpassade vi urvalet av områden till gata/parks planerade asfalteringar med målsättningen att ligga före med VA:s förnyelseplanering för dessa gator. Inom ramen för vår förnyelseplanering beställde vi också ytterligare strumpinfordring av spillvattenledningar längs Almungevägen.

Under 2024 fick Va enheten en nulägesrapport från Kamstrup angående våra vattenmätare. Under 2024 planeras en del arbetet efter nulägesrapporten för att få bort signalsvaga 10mW mätarna som skickar en svag signal till vårt debiteringssystem.

VA enheten har också beställt en Radioplan, som beräknas att vara färdig våren 2025.

Radioplanen ska visa vart i kommunen vi bäst ska placera våra signalmottagare för vattenmätarna.

Under 2024 har Förnyelseplanerings gruppen organiserat sig. Gruppen har kommit i gång med att ta fram olika VA arbeten och protokollför arbetena. Arbetena kommer nu att risk- och konsekvensbestämmas och därmed få en arbetsprioritering. Arbetena kommer utföras av egen drift eller extern ramavtals entreprenör.

Utredning av tillskottsvatten/felkopplingar utfördes med rök, färgat vatten och filmning i började av november 2024 med troligt avslut till mars 2025.

Uppdaterat hydrauliska spillvatten- och dagvattenmodeller med ombyggnationer som gjorts senaste åren.

Ökning av differensen mellan köpt- och sålt vatten visar på troliga vattenläckor på nätet både hos va-huvudmannen men merparten av läckvolymen finns inom varje enskild fastighets rörnät fram till vattenmätaren, spolningar i entreprenader, brandpostappningar- och tömningar/spolningar.

Under 2024 har en fastighet meddelats förbindelsepunkt och två fastigheter har gjorts kompletteringar på och för dessa tre har debiterats anläggningsavgift gjorts. Utifrån beviljade bygglov har det även debiterats anläggningsavgift för 92,5 stycken bostadsenheter.

Driften på fyra stycken spillvattenpumpstationer har säkrats upp genom installation av reservkraftverk. Pumpstationerna som fått reservkraftverken är prioriterade stationer på grund av dess inflöden, tillrinningsområde och placering vid känsliga närliggande recipienter.

2.1 Mål (ekonomi)

Va-verksamhetens finansiella mål för 2024 ges i Tabell 4.

Tabell 4. Va-verksamhetens finansiella mål för 2024 samt bedömning av målen.

Mål	Bedömning
Verksamheten ska planeras och genomföras inom ramen för va-taxan med målet att eventuella överuttag och underutskott regleras mot brukarna inom en treårs period	Va-verksamhetens resultat blev en förlust på -10,1 miljoner kronor år 2024. Tillsammans med ingående balans 2024 blev den utgående balansen för det egna kapitalet -31,4 miljoner kronor. Bedömningen är att negativa värdet

	på det egna kapitalet kan återföras under de närmaste tre åren.
Verksamheten skall aktivt arbeta för att minska differensen mellan köpt- och sålt vatten	Utfallet är likvärdigt från föregående år.

3 Ekonomi (ekonomi)

Årets resultat för VA är -10,1 mkr.

Intäkterna för va-enheten uppgår för år 2024 till 105,4 mkr vilket är en negativ avvikelse mot budget med 3,1 mkr. Avvikelsen kan till stor del förklaras av minskade tidskrivningsintäkter mot projekt.

Kostnaderna för va-enheten uppgår för år 2024 till -115,5 miljoner kronor vilket är en positiv avvikelse mot budget med 6,3 mkr miljoner kronor. Avvikelsen kan till största delen förklaras av kostnaderna för konsulter har minskat eftersom en del projekt som planerades att utföras 2024 inte genomfördes samt att den egna personalen har haft utrymme att utföra uppgifter som tidigare har utförts av konsulter. Det motverkades av att räntekostnaderna ökade jämfört med vad som budgeterades i samband med VA-taxans framtagande. Observera att kostnaderna för kommunala förbunden Norrvatten och Käppala avseende inköp av vatten och rening av vatten ökade mer än vad som prognostiserades i samband med VA-taxans framtagande

År 2024 var den ingående balansen för den upparbetade förlusten -21,3 mkr. Vilket innebär en fordran på taxekollektivet. Eftersom verksamheten hade en förlust på -10,1 mkr år 2024 blev den utgående balansen för det egna kapitalet -31,4 mkr.

3.1 Ekonomisk utveckling 2020-2024

Tabell 5. Va-verksamhetens ekonomiska utveckling 2020-2024

År/mkr	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	105,4	100,3	101,6	89,9	89,4
Driftkostnader	-115,5	-112,5	-131,2	-89,5	-86,3
Resultat	- 10,1	-12,2	- 29,4	0,4	3,1

VA-verksamhetens resultat har varierat kraftigt mellan 2020 och 2024. Efter nära nollresultat 2020 och 2021 uppstod ett stort underskott 2022 på -29,4 mkr, främst på grund av en tunnelavskrivning. Underskotten fortsatte med -12,2 mkr 2023 och -10,1 mkr 2024, vilket ledde till ett ackumulerat underskott på -31,4 mkr. Kostnadsökningar för vattenhantering och räntor samt minskade intäkter har bidragit till det negativa resultatet, och underskottet måste återställas inom tre år.

4 Investeringar (ekonomi)

Årets investeringsutfall för va-enheten uppgår år 2024 till 25,3 mkr vilket är positiv avvikelse mot budget med 42,1 mkr. Avvikelse kan till största del förklaras av att årets utfall inom exploateringsinvesteringar är lägre än budgeterat.

Årets investeringsutfall för investeringsprojekt inom exploateringsprojekt uppgår till 3,0 mkr vilket är en positiv avvikelse mot budget med 31,0 mkr. Avvikelsen beror på att projekten Järnvägsparken, Fyrklövern och Optimus kommer att färdigställas senare än planerat.

Investeringsutfallet för projekt utanför exploatering uppgår till 21,7 mkr vilket är positiv avvikelse mot budget med 11,1 mkr. Avvikelsen beror på att arbeten av en extern markentreprenör inte kunde genomföras eftersom ramavtalet löpt ut och den nya upphandlingen tagit längre tid än väntat. Dessutom har två större projekt skjutits upp och kunde inte färdigställas under 2024.

Summa investeringar		
År/mkr	2024	2023
Totalt	25,3	48,6

5 Taxor

Va-taxan består av anläggningsavgift vid nyanslutningar av abonnenter samt bruksavgift för de anslutna abonnenterna. Bruksavgiften består av en fast avgift och en rörlig avgift beroende på konsumtion av va-tjänster. Hur de olika taxorna är konstruerade framgår av kommunens hemsida.

Ändringar i förslaget i förhållande till nu gällande va-taxa:

- Anläggningsavgiften blev oförändrade
- Bruksavgiften höjdes med 15 procent.

Lagstiftningen och dess självkostnadsbegrepp inom vatten- och avlopp kräver balansering av intäkter från avgifter för verksamhetens kostnader över en treårs period.

6 Utblick mot kommande året

Utbyggnaden är en förutsättning för att kunna försörja de nya bostadsområden som planeras i kommunen, vilket innebär förstärkning och förnyelse av ledningsnät för färskvatten (dricksvatten), spillvatten och dagvatten.

Förnyelsetakten är fortsatt låg och behöver öka för att bibehålla god kvalitet på anläggningen. I flerårsplanen 2025-2027 är reinvesteringsmedlen ökade för att möta förnyelsebehovet. 2025 höjs reinvesteringarna med 1 miljoner kronor till 27 mkr. Nyinvesteringarna sänks däremot med 1,2 miljoner kronor till 3,5 miljoner kronor då vi bland annat inte tror på en lika stor utbyggnad av nya enskilda fastigheter.

Med det större fokus på det ökade säkerhetsläget i omvärlden har va-enheten tidigare påbörjat arbetet med att stärka upp vår person-, information- och fysisksäkerhet, samt se över efterlevnaden av nya lagar kopplade till säkerheten. Detta kan komma att påverka både resurser och ekonomin.

7 Finansiella rapporter (ändras ej)

Tabell 6. Va-verksamhetens resultaträkning

mkr	2024	2023	
Intäkter	105,4	100,4	Not 1
Kostnader	-83,3	-87,9	Not 2
Avskrivning	-17,0	-15,3	
Verksamhetens nettokostnader	5,1	-2,8	
Räntekostnader	-15,2	-9,4	
Årets resultat	-10,0	-12,2	

Avrundningseffekter finns i ovanstående resultaträkning

Tabell 7. Va-verksamhetens balansräkning

mkr	2024	2023	
Anläggningstillgångar	704,1	696,9	Not 3
Omsättningstillgångar	19,8	22,6	Not 4
Summa Tillgångar	723,9	719,5	
Eget kapital	31,4	36,3	
Långfristiga skulder	-262,1	-266,9	Not 5
Kortfristiga skulder	-16,9	-15,9	Not 6
Avräkning kommunen	-476,3	-457,9	
Summa skulder	-755,3	-740,7	
Summa skulder och eget kapital	-723,9	-704,4	

Tabell 8. Va-verksamhetens kassaflödesanalys

mkr	2024	2023
Årets resultat	-10,1	-12,3
Byte av redovisning (kolla med Jenny)		15,0
Justering för avskrivning	17,0	15,3
Justering för förändring kortfristiga fordringar och kortfristiga skulder	3,8	-8,2
Investering i materiella anläggningstillgångar	-24,1	-46,7
Nya va-anslutningsavgifter	2,1	17,9
Återförda va-anslutningsavgifter	-6,9	-6,3
Förändring av avräkning	-18,3	-25,2
Avräkning vid årets början	-457,9	-432,4
Avräkning vid årets slut	-18,3	-25,5

7.1 Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster.

En fullständig beskrivning av Upplands Väsby kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för va-verksamheten.

Va-verksamheten utför inga uppdrag utanför verksamhetens huvudmannauppdrag enligt vattentjänstlagen, varför inga kostnader och intäkter uppstår som behöver särredovisas från huvudmannauppdraget.

Mer utförliga redovisningsprinciper för va hänvisas till Svensk vatten publikation P97.

Noter

Tabell 9 Va-verksamhetens noter resultaträkning (mkr)

1) Intäkter	2024	2023
Försäljning vatten och liknande	94,9	82,7
Anläggnings/anslutningsavgifter	6,9	7,2
Tidsskrivningsintäkter	3,2	10,1
Övriga intäkter	0,4	0,4
Totala intäkter	105,4	100,4
2) Kostnader	2024	2023
Reningskostnader Käppala	-24,9	-25,1
Inköp vatten Norrvatten	-20,4	-19
Personalkostnader	-18,3	-15,2
Kommun interna kostnader (overhead o internhyra)	-4,9	-4,9
Övriga kostnader	-14,8	-23,7
Kostnader	-83,3	-87,9

Tabell 10Va-verksamhetens noter balansräkning(mkr)

3) Anläggningstillgångar	2024	2023
Tekniska anläggningar	704,1	696,9
Summa anläggningstillgångar	704,1	696,9
4) Omsättningstillgångar	2024	2023
Kundfordringar roslagsvatten	12,1	16,9
Moms	4,4	4,4
Upplupna intäkter	0,4	0,3
Ankomstregistrerade fakturor lev	2,9	1
Summa omsättningstillgångar	19,8	22,6
5) Långfristiga skulder	2024	2023
Förutbetalda va-anslutningsavgifter	-325,7	-323,6
Återföring av va-anslutningsavgifter	63,6	56,7
Summa långfristiga skulder	-262,1	-266,9
6) Kortfristiga skulder	2024	2023
Leverantörsskulder	-11,4	-11,5
Moms	-5,4	-4,4
Interimsskulder	-0,1	0
Summa kortfristiga skulder	-16,9	-15,9

Kontoret för samhällsbyggnad

Maria von Scherling

VA-chef